

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis
Extrema Unctionis, & Ordinis

Bosco, Jean a

Lovanii, 1672

Concl. IV. Jure novo Conc. Trident. ad Subdiaconatum requiritur annus 22.
ad Diaconatum 23. ad Presbyteratum 25. Sufficiunt isti anni inchoati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

fit consensus ejus, qui eligitur, confirmatur & consecratur, unde constat?

Et præterea, ut supra diximus, maxima quoad hoc est disparitas inter Matrimonium & Ordinem; quod videlicet contrahentes Matrimonium, ipsi sint ministri Sacramenti, ac proinde ad minus debeant habere intentionem virtutalem faciendi, quod facit Ecclesia, cujus intentionis infans est incapax. At verò infans, qui eligeretur, confirmaretur & consecraretur Episcopus, solum susciperet Sacramentum, & nulatenus administraret.

48. **Objectio.** Si dixeris; Matrimonium spirituale non est nuda electio, confirmatio & consecratio; sed insuper obligatio regendi Ecclesiam, ad quam Episcopus consecratur, quæ obligatio essentialiter requirit consensum Episcopi.

Diluitur.

Respondeo; requirit omnino, & ideo infans, qui consecraretur Episcopus, non contraheret illam obligationem, sicut nec infans, qui ordinaretur Sacerdos, contraheret obligationem continentiam, ut infra suo loco dicitur, nisi, accedente usu rationis, ratificaret suam Ordinationem. Et proinde si nihil aliud velit Doctor Seraphicus, quam infantem non contrahere istam obligationem, sine qua non videtur Episcopatus esse Matrimonium spirituale, libenter ei subscribimus.

49. **Obligatio regendi Ecclesiam non est essentialis consecrationi Episcopali.** *Clem. Rom.* Interim contendimus, illam obligationem non esse essentialem consecrationi Episcopali, ita ut aliquis posset consecrari Episcopus valide, quamvis illicite, absque ulla Ecclesia, & per consequens absque illa obligatione.

Quod videtur probari ex Clement. lib. 7.º Conf. cap. 41. aliàs 46. ubi ait: *Linum Claudii filium Ecclesie Romanorum Episcopum primum à Paulo ordinatum, post mortem verò Linii, Clementem, quem ego Petrus secundum ordinavi.* Ergo vivente adhuc Petro, Linus & Clemens erant ordinati Episcopi non proprie ad Ecclesiam Romanam, quia Petrus erat Episcopus illius Ecclesie, & ejusdem Ecclesie non possunt esse duo Episcopi, neque ad aliam Ecclesiam; quia ejus non fit mentio; igitur absque ulla Ecclesia ad hunc tantum finem, ut Petro Romæ coadjutores essent.

50. **Occurrit objectioni.**

Nec obstat can. 6. Conc. Chalcedonensis ubi Ordinatio, facta sine titulo, non solum prohibetur, sed etiam dicitur vacua & invalida; quia non solum loquitur de Ordinatione Episcopi, sed etiam Presbyteri, aut Diaconi, immo cujuscumque, in aliquo gradu Ecclesiastico constituti; hæc quippe sunt verba textus: *Neminem absolvi (id est, sine titulo) ordinari iubemus Presbyterum, neque Diaconum, nec quemlibet in Ecclesiastica Ordinatione constitutum, nisi manifestè in Ecclesia sua civitatis, sive possessionis, aut in Martyrio, aut in Monasterio, hic qui ordinatur, mereatur Ordinationis publicæ vocabulum. Eos autem qui absolvi ordinantur, decrevit sancta Synodus vacuam habere manus impositionem, & nullum*

tale factum valere, ad iniuriam ipsius, qui eis ordinavit.

Et tamen constat apud omnes, Ordinationem Presbyteri aut Diaconi sine titulo, implicare characterem; ergo quod hic dicitur vacua & non valere, intelligendum est, non quoad impressionem characteris, sed quoad executionem. In præsentem autem tantum disputamus de impressione characteris. Igitur ex conjugio carnali, ad quod à principio requiritur consensus contrahentium, non efficaciter argumentatur ad conjugium spirituale, quod inchoari posse videtur absque consensu utriusque partis, complendum postea, quando ordinatus in infantia, poterit de seipso deliberare, & amplecti liberè curam Ecclesie, ad quam ordinatus fuit.

Unde in tali Ordinatione non recipitur potestas in corpus mysticum, & cura parochialis perfectè & completè, sed solum inchoativè; simili ferè modo, quo in Ordinatione Sacerdotis accipitur jurisdictio in habitu, ut vocatur, seu inchoativè, si sic placeat loqui, postmodum complenda & perficienda per ejus fortitum concessionem. Et hæc tamen quidem de re, requisita ex jure divino. Pauca subjiciam ætate, requisita ex jure Ecclesiastico.

CONCLUSIO IV.

Iure novo Conc. Trident. ad Subdiaconatum requiritur annus 22. ad Diaconatum 23. ad Presbyteratum 25. Sufficiunt istis anni inchoati.

Ordinibus sacris, de quibus loquitur Conclusio, præmitto *Tonsuram* & *Ordines* minores Ordines; de quibus sic ait Doct. *Ang. 4. dist. 25. q. 2. a. 1. q. 2. Si necessitas ad id, spes profectus, ad minores Ordines possunt ante usum discretionis (id est, ante usum rationis) promovere sine peccato.*

Modò tamen (inquit Averl. q. 3. scilicet §. Tertia) statuendum est, sub obligatione præcepti cadere, ut non intirentur pueri ante usum ulum rationis. Sic in Pontificali sub titulo de Ordinibus conferendis præscribitur, non ante septennium conferatur prima Tonsura. Et in Concilio Trident. sess. 23. de Refor. c. 4. cavetur, ut non intirentur pueri ante Tonsuram, qui fidei rudimenta edoceri non solent, & legere ac scribere nesciant. In jure etiam & usu antiquo idem supponebatur & servabatur. Hæc ille.

Sed ego ly *Non ante septennium*, intirentur pueri in Pontificali à Clement. 8. recitat, sed sequentia verba, ex Trident. delumina, loco jam citato: *Primam Tonsuram non intirentur*

Sacramentum Confirmationis non susceperit, & fidei rudimenta edocti non fuerint, quique legere & scribere nesciant, & de quibus probabitur comedia non sit, eos non secularis iudicii fugiendi fraude, sed ut Deo fidelem cultum praesent, hoc vitæ genus elegerit.

Hinc qui ante septennium has condiciones habet, ex vi Pontificalis aut Concilii Tridentini nullatenus prohibetur suscipere Tonsuram. Interim quia ante illam ætatem communiter hæc condiciones non habentur, ideo fortè præfatus Auctor, præscriptum dixit à Pontificali septennium, ad conferendam primam Tonsuram.

54. Uti nec ex iure antiquo cap. 4. de Temp. Ord. in 6. Nullus Episcopus, 4. de Temp. Ord. in 6. Ita sancit: Nullus Episcopus, vel quis alius, infanti (nisi fortè Religionem intraret) seu illiterato clericalem præsumat conferre Tonsuram. Ubi Gloss. verb. Infanti, ait: Scilicet minori septem annorum. Septenni ergo potest conferre Tonsuram, 28. dist. De iis, & 77. dist. In singulis. Et facit supra de Elect. Ex eo. De Præbendis, Super inordinata. Et quod ibi notat Ioan. And. Hæc Gloss.

Sed tu nota: Pontificem non dicere simpliciter: Infanti, sed, Infanti seu illiterato; ut idem sit, Infans, quod, Illiteratus; sic enim videtur d. cap. intellexisse Tridentinum. Quamvis contrariam significet Auctor Summarii illius cap. distinguens inter infantem & illiteratum.

55. Credo itaque, quod si ante septennium foret literatus, posset ei conferri 1. Tonsura. Credo itaque, quod si ante septennium foret literatus, posset ei conferri prima Tonsura; & si post septennium non esset literatus, non video quo iure posset ei licite conferri, nisi fortè (sicut dicitur ius præallegatum) Religionem intraret. Salmem (ut ait Gloss. verb. Intraret) per oblationem Parentum vel Tutorum. Quod ibi conceditur per modum privilegii. Sed illa oblatio seu ingressus amplius non est in usu.

Jure novo Trident. non requiritur aliqua ætas determinata pro suscipienda prima Tonsura, aut recipiendis minoribus Ordinibus, sed bene aliqua qualitas, quæ ordinariè postulat certam ætatem, puta septennium, immo novennium vel decennium. Et meritò ita statutum fuit; quia licet minores Ordines non obligent hominem ad continentiam, & ad permanendum in Clericali statu; tamen deputant suo modo ad divinum cultum & ministerium, quæ deputatio convenit, ut spontè & liberè eligatur & acceptetur, adeoque ut adfit plenus usus rationis.

56. Sed nunquid peccaret mortaliter, qui reciperet aut daret primam Tonsuram ante usum rationis? Affirmat Sanchez cap. 1. de Ordine dub. 33. n. 16. & probant ex cap. Nullus, Itam citato in fine: Qui vero contra fecerit (ut in usu rationis, in quo peccaverit, puniatur) per unum annum &

collatione Clericalis Tonsura dumtaxat noverit se suspensum. Quæ pœna, inquit, non infligitur nisi pro culpa mortali.

Sed contrà; ex hoc tantum probatur, quod conferens peccet mortaliter; quia pœna ista solùm conferentem concernit, ut clarum est. Alioquin quomodo potest suscipiens peccare mortaliter, cum ex supposito nondum utatur ratione, qui tamen usus requiritur ad peccatum mortale? Igitur recipiens ante usum rationis non peccat mortaliter, estò peccaret conferens.

Porro Glossa supra verb. Annum, per eum intelligit annum integrum & continuum; arguendo cap. Provida, 44. de Elect. in 6. in fine: Nos super hoc expressius providere volentes, consirmationes & consecrationes huiusmodi, & quoscunque processus alios, quos, inquisitione præmissa non habita, contigerit de cetero in talibus negotiis attentari: Denicquid nullus penitus existere firmatis, & confirmantes & consecrantes eisdem (ut in eo, in quo peccaverint puniantur) ab Episcoporum confirmatione ac consecratione per annum continuum ipso iure fore suspensos.

Sed quid si annus sit bissextus, nunquid in ultima die posset conferre Tonsuram? Posset alicui videri quod sic; quia cum sit pœna, non debet ampliari, sed potius restringi. Ita Gloss. in cap. Quasi, 14. de Verb. signif. verb. Qui duo quasi pro uno reputantur. Ubi sic ait: Sed pone aliquem suspensum per annum, & est tunc annus bissextus, nunquid in ultima die posset celebrare? Videtur quod non: quia hi duo dies quasi pro uno reputantur; arg. hic & ff. eod. Cum bissextus & ff. de minor. Denique §. Minorem. Laur. dixit contra, arg. l. dicentis, quod si libertas tibi relicta est, si anno se venis, dies illa non computabitur in anno, sed tantum 365. dies ff. de stat. libe. Cum hæres, §. Stichus. & satis videtur, quia cum sit pœna non debet ampliari, sed potius restringi, de Pœnis. dist. 1. Pœna. Tan.

Hanc sententiam amplectitur Suarius de Censuris disput. 29. sect. 1. nu. 6. vocans eam communem. Et nu. 7. ad fundamentum oppositæ sententiæ respondet, duos illos dies anni bissextilis quasi pro uno reputari disjunctivè, non conjunctivè, id est, (juxta materiam de qua agebatur cap. Quasi) ut in altero eorum possit festum S. Matthiæ celebrari, non verò, ut in uno & altero debeat festum illud celebrari, ac si essent unus tantum.

Et simili, inquit, modo, si alicui esset impositum onus jejunandi ultimo die Februarii, posset tunc in uno vel altero illorum dierum jejunare & implere obligationem, quia hoc modo pro uno reputatur: quia unus eorum tunc de facto est ultimus, alter verò est ultimus mensis ordinarii. Non verò teneretur ille jejunare utroque die, eò quod pro uno reputetur, quia hoc modo, scilicet conjunctim, non verè pro uno reputantur; nam reverà sunt duo

nis? Affirmat Sanchez, & probat ex cap. Nullus.

57. Per annum in illo iure Glois intelligit annum integrum & continuum. c. 44. de Elec. in 6.

Quid si annus sit bissextus?

58. Pœna quædam in ultima die conferre 1. Tonsuram vocat Suarius communem sententiam.

dies distincti, & in eis multiplicentur jejunia. Hæc ille.

59. **Objectio.** Et si inferas: ergo ei, qui per mensem Februarii suspensus est, licitum erit in eo mense bissextili non servare suspensionem die 28. sed 29.

Solvitur. Respondet negando Consequentiam; quia hic aliquid speciale obstat, scilicet tempus ad suspensionem præscriptum debere esse continuum. Sicut etiam ob causam proportionalem, quàmvis illi dies pro uno computentur, non est licitum die 27. Februarii jejunare, & die 29. festum S. Matthæ celebrare, ut traditur in dicto cap. *Quæstiu*; quia obstat contiguitas, ut sic dicam, necessaria inter vigiliam & festum, inter quæ nunquam licet diem interponere, nisi dies dominica intercedat.

60. **Alia objectio.** Si urgeas; potest fieri, ut suspensio ab homine imponatur signatim pro futura mense Februarii, vel pro futuro anno, qui bissextilis est.

Solvitur. Respondet: si satis constaret de mente præcipientis, scilicet cogitasse illum de anno bissextili, & advertisse talem esse eum, de quo loquitur, & voluisse pro toto illo suspendere, tunc certum est, ita esse servandam suspensionem; nam potest Judex ita obligare: unde si de ejus mente constet, non est dubium, quin obliget. At verò si de hoc nihil speciale constet, & aliâ verba sententiæ sint generalia unius anni, vel mensis, quàmvis dicatur, *Primi sequentis anni*, vel, *mensis*, juridicè erunt interpretanda juxta benigniorem sensum; ut scilicet sensus sit, de proximo anno sequente ordinario. Ita Suarez. Unde indubiè hæc sententia est probabilis, & rata in practi.

61. **An qui, minores Ordines contulisset infanti ante usum rationis, nunquid etiam per annum suspensus foret à collatione minorum Ordinum?** Quippe Bonifacius tantum loquitur de prima Tonsura.

Sed, ut verum fatear, eadem, si non major, videtur ratio de minoribus Ordinibus. Hinc Gloss. in cap. *Nullus*, supra, verb. *Dumtaxat*. *Id est*, inquit, *tantummodo*. . . . *Et intelligo hoc verum, quando solam clericalem Tonsuram contulit: alias etiam in ulterioribus, quos contulit, punietur.*

62. **Per praxim derogatum est constitutioni Zozimi Papæ,** qui per se loquendo censetur adesse completo septennio, & non priùs; non est præscriptus alius ætatis terminus ad clericalem Tonsuram & minores Ordines; ut patet ex communi praxi Ecclesiæ, per quam derogatum videtur Constitutioni Zozimi Papæ Epist. 1. cap. 3. ad Ilychium & refertur dist. 77. cap. 2. sequentis tenoris: *In singulis gradibus hæc tempora sunt observanda, si ab infantia (id est, septimo anno; argumento leg. 18. Cod. de Jure delib. Si infans, id est, minori septem annis) Ecclesiasticis ministris nomen dederit, ut inter Lectores & Exorcistas quin-*

quennio tenatur, exinde (post 11. annos) Acolythus, vel Subdiaconus 14. annis (computatis à tempore septennii) fiat, & sic ad benedictionem Diaconatus, si meretur, accedat: in quo Ordo quinque annis, si inculpate se gesserit, habere debet. Exinde suffragantibus stipendus per tot gradus datis propria fidei documentis, presbyterii Sacramentum poterit promereri: de quo loco (si eum exaltat ad bonam vitam perduxerit) summum Pontificatum sperare debet.

Huic, inquam, Constitutioni, & similibus, quæ eadem dist. refert Gratianus, derogatum videtur partim per contrariam consuetudinem, partim per novum jus Conc. Trident. quod, sicut vidimus, de ætate requisita ad primam Tonsuram, & minores Ordines, nihil determinavit; sed solum requisivit aliquas qualitates, quæ ordinariè requirunt septennium, immo sæpiùs non infans ante decennium.

Porro ad susceptionem majorum Ordinum, præter qualitates, de quibus infra, præscriptæ certam ætatem lesi, 23. de refor. c. 11. hæc forma verborum: *Nullus imperatorum ad diaconatus Ordinem ante 22. ad Diaconatus ante 24. ad Presbyteratus ante 25. ætatis annum promovatur.*

Atque eandem ætatem ad Presbyteratum priùs statuerat Clem. 5. cum Concil. Vienno. si in Clement. *Generalem de Ætate & qualitate* &c. ubi sic ait: *Generalem Ecclesiæ observantiam valentes antiquis iuribus in hac parte præferti: Dignumus ut (alio non obstante impedimento canonico) possit quis libere in decimo octavo ad Subdiaconatum, in vigesimo ad Diaconatus & in vigesimo quinquagesimo anno ad Presbyteratus Ordines promovari.*

Quia autem Mendicantes poterant per privilegio, concessio ab Innocentio 8. Religio Minorum, ut Generalis & Provincialis Concilium sære possint cum Fratibus in 22. anno completo ad Sacerdotium, sicut habetur in *Compendio privilegiorum Minorum* tit. *Dispositio* n. 15. Hinc Concilium Tridentinum, volens derogare huic & similibus privilegiis, loco citato hæc verba subiungit: *Regulæ quæ nec in minori ætate . . . ordinantur, privilegio quibuscumque quoad hoc penitus exclusi.*

Et licet post prædictum decretum (inquit Rodrig. to. 3. qq. Reg. q. 23. a. 6.) summus Pontifex concesserit alicui Religioni, ut ante 25. annum possint ejus Religiosi ad Presbyteratus Ordinem ascendere; hoc tamen per Constitutionem Sixti 5. contra male promotum est revocatum: cum in ea præcipiatur observari Conc. Trident. ut constat ex ejus verbis: *Aut ante ætatem per sacri generalis Concilii Tridentini Decreta prima Tonsura, aut cuius Ordinis præscriptam. Et ibi: Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac in Concilio, etiam generalibus editis, ceterisque contrariis quibuscumque. Quam Sixti V. Constitutionem moderavit Clemens VIII. Romæ apud D. Petrum anno*

quam Clemens VIII. moderavit.

In ordinatione Dominica 1595. pridie kal. Martii, Pontif. sui a. 5. eam ad terminos sacrorum Canonum, ac Constitutiones Pii 2. & Decretorum sacri Trident. Concilii restringens & reducens. Hæc ille.

65. **Objectio.** Si dixeris; Pius 5. vivæ vocis Oraculo die 13. Martii anno 1566. concessit Minoribus, ut possint in foro conscientia: uti omnibus gratis per suos antecessores sibi concessis, etiam iis quæ sunt revocata per Conc. Trident. Ergo Minores, & hi, qui eorum fruuntur privilegio adhuc modo possunt ordinari in foro conscientia: sine peccato, & sine timore alicujus suspensionis, Ordine sacro Presbyteratus in 22. anno completo.

Resp. Rod. **Rodriguez.** Respondet Rodrig. suprà; qui talem opinionem ut probabilem imaginantur, non sunt in Constitutionibus Apostolicis versati. Si enim adverterent, quod post Pium 5. Sixtus 5. & Clemens 8. in prædictis Constitutionibus ordinarunt, quod quantum ad hoc, Concil. Tridentini decretum observaretur, *Non obstantibus quibuscumque*: clarè intelligerent, per hæc verba voluisse prædictos summos Pontifices, prædictum vivæ vocis Oraculum quoad hoc minimè locum habere; & sic in foro conscientia: ante legitimam ætatem Regulares virtute privilegii Innocentii 8. minimè posse ordinari.

66. **Alia objectio.** Sed contrà, inquis; Sixtus 5. non loquitur de Regularibus, sed tantum de Clericis secularibus, ut patet ex his verbis: *Aut quoad seculares sine titulo sufficientis beneficii vel patrimonii, aut ante ætatem per sacri Generalis Conc. Trident. decreta &c.*

Solutio **Rodriguez.** Respondet Rodrig. suprà n. 8. etiam loqui de Regularibus. Quod ut explicet, adducit tenorem dictæ Constitutionis, qui talis est: *Præsenti Constitutione perpetuò statuimus & ordinamus, ut si imposterum Antistes aliqui Episcopali, Archiepiscopali, Primatiali, vel etiam Patriarchali dignitate præfulgens, aut Abbas, ad primam tonsuram, minorese, Ordines suis subditis conferendos, à Sede Apostolica auctoritatem habens, quemcumque facultarem vel Regularem existentem, vel extra tempora à iure statuta, vel absque veris dimissoriis sui Ordinarii lteris, aut per saltum, aut furtivè, aut quoad seculares sine titulo sufficientis beneficii vel patrimonii, aut ante ætatem, per sacri Generalis Trident. Conc. decreta prima tonsura, aut cuique Ordini præscriptam, aut non servatis temporum intervitiis, ita ut aliquis uno die, seu continuatis diebus ad plures Ordines sacros, vel post unum Ordinem susceptum, sine causa rationabili ante tempus ab eodem Concilio Trident. præfixum elapsam, ad alium Ordinem promoveatur, sine dispensatione, aut indulto Apostolico clericali eharattere non legitime insigniverit, à collatione quorumcumque Ordinum eo ipso sit suspensus &c.*

Putat itaque Rodriguez, & meritò, illa verba: *Aut quoad seculares*, tantum limitari ad il-

los, qui sine titulo beneficii, aut sufficientis patrimonii ordinarerentur, secus qui ante ætatem &c. Et ratio est; quia Regulares ordinabantur tunc sine titulo beneficii, aut sufficientis patrimonii, & adhuc ordinantur; secus ante ætatem, aut non servatis Ordinum intervitiis, propter decreta Concilii Tridentini, quæ etiam absque dubio Regulares concernunt.

Cum ergo Sixtus illam Constitutionem ediderit, ut sacri Canones & decreta Concilii Trident. circa Ordinationes inviolabiliter observarentur, ut patet ex ejus verbis, ibi: *Ut quæ vel ex typo & figura veteris legis, vel aliàs ex multâ ss. Patrum providentiâ circa ordinandum natales, ætatem, viræ ac morum probitatem, sanctitatem, scientiam & alias qualitates in sacris Ordinationibus requisitas per sacros Canones vel Apostolicas constitutiones aut Generalium Conciliorum decreta salubriter instituta fuerunt; ea inviolatè observentur; planè dicendum est, sola illa verba: *Sine titulo sufficientis beneficii aut patrimonii*, ad seculares dumtaxat referri; sequentia autem, scilicet: *Aut ante ætatem &c.* etiam referri ad Regulares.*

Interim veritas doctrinæ communis non pendet ab illa Bulla, quam constat à Clem. 8. esse redactam ad terminos Concilii Trident. certum autem est, hoc Concilium, ubi præscribit certam ætatem singulis majoribus Ordinibus, eam præscribere tam secularibus, quàm Regularibus, ut suprà vidimus, cum expressa derogatione privilegiorum.

Tota ergo quæstio est; an illa privilegia sic derogata, sint restituta post Tridentinum per Pium 5. & maneat restituta pro foro conscientia: Partem affirmativam docet inter cæteros Rodrig. to. 1. qq. Reg. q. 8. a. 9. ubi dicit P. F. Alphonso de Veracruz in suo Speculo conjugatorum in fine refert vivæ vocis Oraculum Pii 5. sequentibus verbis: *Pontifex Pius 5. a. 1567. 13. die mensis Martii vivæ vocis Oraculo supplicanti ministro generali Minoritarum P. Aloisio de Puteo, cuius supplicationis tenor est: Supplicatur Sanctissimo Domino Pio Pape P. ut sua Sanctitas dignetur confirmare & concedere omnia privilegia quæcumque gratis etiam vivæ vocis oraculo concessas per bonæ memoriæ Paulum Papam IV. & alios Romanos Pontifices prædecessores Sanctitatis sue, cum singulis clausulis & decretis & derogationibus in eis contentis ff. Ordinis Minorum Reg. Obser. ita ut illis gaudere & uti possint toties quoties opus fuerit, & eis videbitur. Et quoad illa, quæ eis sunt restricta seu derogata per Concilium Trident. etiam uti possint in foro conscientia tantum. Et Pontifex dixit, fiat.*

Et hæc concessio refertur in Compendio Societatis tit. Concilium. Nec ista concessio fuit revocata per Gregorium 13. qui primo sui Pontificatus anno revocavit omnia concessa per Pium V. Ordinibus Mendicantibus contra decreta Concilii Trident. Nam respondeo; quod Gregorius 13. solum revocavit concessa à Pio quinto, in foro exteriori, ad evitandas lites & discordias.

67. **Finis Constitutionis Xistii V.**

68. **An privilegia Mendicantium sint restituta post Tridentinum per Pium quintum & affirmat Rodriguez referens vivæ vocis oraculum hujus Pontificis ex Veracruz.**

69. **An sit revocatum per Greg. XIII.**

discordias, quæ inter Ecclesiasticos & Regulares ratione illorum privilegiorum fuerunt post Concilium Tridentinum exortæ. Et ita non revocavit vivæ vocis Oracula, quæ in foro conscientie tantum erant concessa, cum ex eis non oriantur discordiæ, quæ dictæ revocationis Gregorii XIII. causa finalis fuerunt. Quod clarè colliget, qui attentè legerit Constitutionem Gregorii XIII. in qua nullam summus Pontifex facit mentionem vivæ vocis Oraculi alicujus; sed tantum literarum Apostolicarum, & has solum revocat, in quantum contrariantur decretis Concilii Tridentini. Hucusque Rodriguez.

Bulla Gregorii XIII.

Legi attentè Constitutionem Gregorii XIII. quæ incipit: *In tanta rerum*, 9 apud Cherubinum, & §. 6. scriptum invenio: *Quoniam etiam solennius & auctorius omnia irritantia & alia decreta, nec non prohibitiones, declarationes, mandata, & quæcumque alia ipsi literis & constitutionibus opposita, & alia & alias eorum occasione vel causa factis, his nostris statuto, ordinationi & reductioni aaverfantia, quibuscumque illa sint concepta formulis &c.* Jam verò (inquit Portel verb. *Priv. l. cessatio* n. 64.) Oraculum illud Pii V. est indultum satis repugnans illi ordinationi Gregorii, ac reductioni ad terminos juris communis.

Portel.

70. Arguitur contra Rodriguez.

Et contra Rodriguez potest argui ad hominem; si enim juxta illum possumus uti privilegii, de quibus est quæstio, in foro conscientie, tenetur fateri, posse hodie Regulares in foro conscientie ordinari ante ætatem à Tridentino assignatam, quod tamen ille negat, & bene. Ita Portel.

Dubitat Auctor, an bene.

Ego autem dubito, an istud argumentum contra Rodriguez bene concludat; quippe tamen Gregorius XIII. non revocasset, immo (ut testantur Cardinales Congregationis Concilii Tridentini.) Gregorius XIII. hæc privilegia Mendicantibus contra Concilium Tridentinum restituisse in foro conscientie; equidem responderi posset, postea à Sixto V. & Clemente VIII. fuisse revocata, uti Rodrig. supra to. 3. supponit.

71. Resp. Vasq.

Deinde aliter respondet Vasquez disp. 246. c. 4. n. 44. Cum, inquit, nullus Regularis ordinari queat, nisi cum dimissoriis Provincialibus, & ille veritatem in iis exprimere debeat, non poterunt Religiosi hoc modo ordinari, etiam si Superior cum illis in literis dimissoriis dispenset, dicere enim non potest & testificari, illum habere legitimam ætatem aut competentem; ideo autem non potest Regularis virtute hujus privilegii sic ordinari, quia si veritate expressâ admitteretur, jam suffragaretur illi in foro exteriori, non tantum in interiori; veritate autem non expressâ, non potest suffragari, quia non intelligitur privilegium eo modo concessum, ut fallitas in literis contineatur.

Cæterum hoc privilegium ad hoc prodesse

poterit Regularibus, ut qui bonâ fide ante legitimam ætatem fuerit ordinatus, in Ordine sic suscepto ex concessione Provincialis, possit ministrare, in quo aliàs non posset, & hoc in foro dumtaxat interiori. Adde; quod si Superior cum eo dispensaret, ut ante legitimam ætatem ordinaretur, hæc dispensatio diceretur concessa in foro exteriori sui Prælati; cum illi juridicè & per testes de ætate constare deberet. Hæcenus Vasquez.

Sed quæro ego; unde probatur, quod Superior non possit dispensare, nisi juridicè & per testes ei constaret de ætate? Quare non sufficeret quæcumque alia scientia? Deinde, suppositâ legitimâ dispensatione Superioris, quare Superior non poterit dicere & testificari in literis dimissoriis, illum habere competentem ætatem? Siquidem tali casu competens ætas est annus 22. completus, qui revera subest.

Ut sit de hac responsione Vasquez, communis sententia est (à qua non licet recedere, & quæ ab omnibus practicatur) Regularem non posse ordinari ante ætatem à Concilio prescriptam, vi antiquorum privilegiorum, necessarium esse specialem dispensationem, ut Concilium Tridentinum est receptum. Ubiam non foret receptum, liceret uti præfatis privilegio.

Circa quod tamen sciendum, quod post mortem Innocentii VIII. fuit ordinatum in Capitulo Generali FF. Min. Florentini celebrato, id quod sequitur: *Insuper cum ad Ordinem Sa. eroditi non debeat quis ascendere facilius, nisi si suffragetur ætas & morum gravitas, deinceps non alio non dispensetur, ut Sacerdotis efficiatur, qui ætatis sue annos nondum attigerit, aut si aliquis necessitatis emergerit propter Sacerdotum paucitatem, saltem qui dispensaverit, consilium quatuor Generaliorum simul requiratur, qui supra dispensandum rationem debeant arbitriari, quorum conscientia in materia, ut quod erit necessarium (pensatis antequam dispensandis) ipsi consulant.*

Quod statutum moderatum fuit in Capitulo Generali Burgenfi cap. 1. Statutorum, ubi dicitur: *Ad Sacerdotium verò non promoveatur quis antequam 25. annum ætatis sue attigerit, & 5. annum compleverit in Religione; nisi Minister Provincialis consilio Discretorum aliter induaverit sacerdotum.* Cæterum post hæc scripta emanavit decretum Alex. VII. de die 18. Martii anno 1656. in quo, ad minus tamquam scandalosa, emanatur hæc propositio: *Regulares possunt in foro conscientie uti privilegiis suis, quæ sunt expressè revocata per Conc. Tridentinum.*

Alia hæc movetur difficultas circa verbum Tridentinum videlicet, an intelligenda sit de ætate completis, an verò sufficiant anni inchoati, ut sensus sit: *Nullus in posterum ad Subdiaconatum Ordinem ante vigesimum secundum ætatis sue annum inchoatum promoveatur, & sic de reliquis.* Preterfectò sufficere annum inchoatum, docet universalis

verfalis praxis Ecclesie, quæ optima est legum interpres.

Probatz pars negativa ex Navar. Baldus. Alexander. Iafon. Bartolus.

Probatz insuper à Navar. Man. cap. 25. n. 116. quia licet regulariter tempus positum in accusativo intelligatur de perfecto, secundum communem, quam Baldus, Alexander & Iafon in l. Cui, ff. de Legat. 1. sequuntur, tamen contra tenet ibi Bartolus, cujus opinio sequenda est, secundum eosdem, quando concurrat aliqua alia conjectura intelligendi de cepto, puta favoris, qualis adest in proposito, & alia fortior, quod jus antiquum Clem. Generale de Etate, & qual. &c. solum requirebat ceptum, cui conciliandum est novum, quum id fieri possit: & alia utraque fortior, quod idem Concil. sess. 24. de refor. c. 12. habet, posse conferri beneficium curatum ei, qui attigit 25. annum, & eadem ætas ad illud, & ad Presbyterium sufficit secundum omnes.

Tum, quia mens Concilii non fuit, mutare annum ceptum in completum, sed numerum, ita quod ut antea sufficiebat & requirebatur ad Subdiaconatum 18. annus, & ad Diaconatum 20. & ad Presbyterium 25. nunc requiratur ad Subdiaconatum 22. ad Diaconatum 23. & ad Presbyterium, sicut olim, 25. & ita potest hodie quis fieri Subdiaconus in 22. cepto & Diaconus in 23. cepto, & Presbyter in 25. cepto. Ita Navar. & alii communiter.

Sed nunquid sufficit annus inchoari eadem die Ordinationis? Plures affirmant, quamvis (inquit Averfa q. 3. sect. 8. §. Pro maioribus) contradicatur Sanchez c. 1. de Ord. dub. 33. n. 6.

Sed credo, Averfam non legisse Sanchez præptis oculis; alioquin non potuisset ignorare, Sanchez loqui de alio omnino casu; sic enim inquit: Sed nunquid in ultimo die, in quo adimpletur 24. annus potest quis ad Sacerdotium promoveri? Videtur enim posse, quia quod parum distat à re, parum vel nihil distare videtur, & parum pro nihilo est habendum, hic autem parum deficit, siquidem initio diei sequentis poterat ordinari, cum tunc ingrediatur 25. annum. Hec ille.

Ecce supponit communem sententiam, scilicet, posse ordinari eodem die, quo annus 25. inchoatur; & querit, an etiam die præcedenti, quando finitur annus 24. Respondet autem n. 6. nullo modo posse, & si ordinatur, inquit, incurret omnes pœnas contra ordinatos ante legitimam ætatem. Ratio; quia hic nullo modo attigit 25. annum, cum talis annus nullo modo sit ceptus: at ætas Sacerdotii est 25. annus ceptus.

Nec obstat; quod parum pro nihilo reputatur, quia id habet verum, quando non inpendet tota impletio præcepti; v. g. brevissimum spatium est dimidieta Salutationis Angelicæ, & tamen si nocte Jovis, postquam immediate sonuit duodecima noctis hora, aliquis carnes comederet, peccaret mortaliter, &

tamen non peccaret, si ante talem horam, etiam si solum esset per dimidietatem temporis Salutationis Angelicæ manducaret. Sic tenet Navar. lib. 1. Conf. tit. 14. de Etate & qualitate &c. conf. 6. favet Henriquez lib. 7. de Indulg. c. 20. n. 2. in Comment. lit. O. ubi dicit non debere deesse diem. Hec ille.

Navar. Henr.

Et ego libenter subscribo huic sententiæ; interim adverto, neque Navar. loco citato eam tenere, neque Henriquez ei favere, hæc sunt verba Henriquez: Pro matrimonio censetur annus ætatis 14. quamvis desint aliquot dies, aut menses, si malitia suppleat ætatem, sed pro Ordinibus sacris, aut beneficiis. Ubi, ut patet, non loquitur de defectu unius diei, sed aliquot dierum aut mensium.

77. An illam sententiam doceant Navar. & Henr.

Porto Navar. toto illo titulo hæc dumtaxat ad propositum nostrum ait Confil. 2. n. 1. Illud (beneficium curatum) requirit ætatem 25. annorum saltem ceptorum. An autem sufficiat inceptio moralis, an verò requiratur physica, ibi non disputat. Et Conf. 4. n. 2. Dignitas, inquit, habens jurisdictionem spirituales prædictam fori contentiosæ, non potest conferri ei, qui 25. annum non attigerit. Physicè vel moraliter ibi non expressè resolvit.

Dico, ibi; quia resolvit tit. de Temp. Ord. Conf. 9. ubi sic ait: Ordo Presbyteratus requirit 24. annos completos: quia oportet ut attingat 25. juxta dictam Clement. quæ requirit, ut ordinandus ad Presbyterium sit constitutus in 25. anno, in quo non esset, etiam si esset constitutus in ultimo die 24. anni, quamvis diceretur esse 24. annorum, & ita differunt inter se, dicere, habet 24. annos completos, & dicere, excessit 24. annum.

78. Ubi Navar. rus can. doceat

Cæterum Sanchez supra n. 7. bene notat, quod si esset in principio sequentis diei, v. g. hodie impletur ætas 24. annorum, post dimidiam noctem potest ordinari Sacerdos. Ratio, inquit, quia (ut docet Navar. eodem Conf. 6.) in favorabilibus dies ceptus habetur pro completo l. Quæ etate, ff. de Testam. Faciunt pro hac sententia Mandosius de Etate minori c. 14. n. 11. Panorm. cap. Attestantes, de Despons. im- puberum, ubi dicunt, quod licet requiratur septennium completum ad sponsalia, si tamen sunt in ultima die septennii, sat est, si ille sit inceptus. Patet hoc etiam, quia ille reverà jam dicitur attingisse 25. annum. Hec ille.

An videatur Panorm. de testam. in 11.

Sed sicuti supra erravit in citatione Navarri, ita & hic hallucinatur, cum eodem Conf. 6. immo toto titulo nihil simile doceat. Interim patet, quod Sanchez malè citetur ab Averfa supra contra communem sententiam, cum eam hic in terminis doceat.

Itaque, ut ad alia progrediamur, sufficit secundum DD. communiter, quod annus præscriptus inchoetur eadem die Ordinationis, modo ante horam Ordinationis. Immo, secundum Aliquos, tamen si post horam Ordinationis.

79. An annus præscriptus possit inchoari post horam Ordinationis.

K k k

Audia-

75. An sufficit annus inchoari eadem die Ordinationis. Averfa. Sanchez.

76. Communis sententia affirmat. Non potest ordinari die præcedenti secundum Sanchez.

Occurrit obiectio.

Villalobos.

Audiamus Villalobos Sum. to. 1. tract. 11. Difficult. 11. n. 2. Sufficiunt, inquit, isti anni (suprà à Trid. præscripti) inchoati, secundum regulam communem, quæ dicit: Annus inceptus habetur pro completo, sicut dicunt communiter omnes; & constat ex praxi. Sed non sufficeret, si deficeret unus aut alter dies ad complendam ætatem secundum magis probabilem opinionem (etsi aliquibus videatur contrarium) quia reverrà talis non est in anno incepto, & ita non habetur pro completo.

Magis accedit ad veritatem dicere, quòd in casu, quo deficit tantum medius dies, possit ordinari, prout dicit Ledesma 1. p. Sum. tit. de hoc Sacramento c. 7. Sed contrarium teneo pro magis certo secundum Navarrum lib. 1. Conf. Tit. de Temp. Ord. Conf. 9. quia ille, tametsi sit medius dies, & non plus, antequam intret istum annum, adhuc non est in isto anno, quòd est necessarium. Hæc ille.

Utraque sententia est probabilis. Diana.

Igitur utraque sententia est probabilis, ut docet Diana part. 2. tract. 2. Miscel. resol. 29. per consequens, qui manè recipit Ordinem, dum vesperi tantum inchoat ætatem præscriptam, non incidit in suspensionem, tamquam ordinatus ante legitimam ætatem. Consultitur autem ut non recipiat, quia id tætius est.

80. Ante legitimam ætatem ordinatus ipso facto manet suspensus ab Ordine sic suscepto ex Conf. Pii secundi, incipiente: Cum ex sacrorum, 7. apud Cherubinum, § 1. & 2. Subjicio verba Pontificis: Cum itaque (sicut dignorum relatione non nisi molestè accepimus) nonnulli Clericis extra tempora à iure statuta, quidam ante ætatem legitimam, aliqui verò sine dimissoriis literis contra sanctiones canonicas se faciunt ad sacros Ordines promoveri.

De cætero, si quis ante legitimam ætatem præsumperit suscipere Ordines sacros, manet ipso facto suspensus ab Ordine sic suscepto ex Conf. Pii secundi, incipiente: Cum ex sacrorum, 7. apud Cherubinum, § 1. & 2. Subjicio verba Pontificis: Cum itaque (sicut dignorum relatione non nisi molestè accepimus) nonnulli Clericis extra tempora à iure statuta, quidam ante ætatem legitimam, aliqui verò sine dimissoriis literis contra sanctiones canonicas se faciunt ad sacros Ordines promoveri.

Nos eorundem temeritatem, tali castigatione reprimentes, ut alius in posteram committendi similia aditus præcludatur, auctoritate Apostolicâ hæc constitutione perpetuò valiturâ, statuimus & ordinamus, quòd omnes & singuli, qui absque dispensatione canonica aut legitima licentia, sive extra tempora à iure statuta, sive ante ætatem legitimam, vel absque dimissoriis literis, etiam citramontani (præterquam si in hoc ultimo casu per cameram Apostolicam, iuxta illius stylum ordinati fuerint) ad aliquem ex sacris Ordinibus se fecerint promoveri, à suorum Ordinum executione, ipso iure suspensi sint, & si huiusmodi suspensione durante, in iisdem Ordinibus ministrare præsumperint, eo ipso irregularitatem incurrant. Præterea, ultra alias penas, in tales generaliter à iure inflictas, beneficiis Ecclesiasticis possint iure privari.

81. An etiam ab aliis Ordinibus. Aversa.

Et aliqui addunt (inquit Aversa suprà §. Quod si quis) etiam ab Ordinibus, antea in legitima ætate susceptis, ex alia Constitutione Sixti V. sed hoc non est necessarium, nec Constitutio Sixti est in robore. Hæc ille.

Et quamvis esset in robore, ex ea non magis probatur hæc suspensio, quam ex Bulla Pii Sec-

eundi eum eisdem terminis utatur, ut patet ex verbis Bullæ Sixti V. Sanctum & Salutare, 31. apud Cherubinum, §. 3. Et inbitionis Rel. record. Pij II. & aliorum Rom. Pontif. nostrorum Prædecessorum, qui per suas Constitutiones, ac in Cancellaria Apostolica publicatai Regule, contra huiusmodi clericos male promotos, diversas penas inflixerunt, vestigijs inhaerentes, eosdem Clericos populi hæc male promotos ab executione, ministerio & exercitio Ordinum susceptorum, & ab omni spe & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuò suspensos declaramus.

Si hic per ly Ordinum susceptorum, intelligatur Ordines, etiam in legitima ætate suscepti, quidni similiter per ly Suorum Ordinum, in Bulla Pij II. Si autem in Bulla Pij II. tantum intelligantur Ordines, malè seu ante legitimam ætatem suscepti, quidni etiam in Bulla Sixti V. Non video disparitatem.

Quod verò ibidem ait Aversa: Episcopus scienter ordinans quempiam, eorundem debet ætate, incurrit ipso facto suspensionem eorundem Constitutione Pij II. clarè fallitum est, ut patet ex verbis suprà relatis, in quibus nulla fit mentio Episcopi ordinantis; uti neque in alijs verbis ejusdem Bullæ, ut patet in inscripto.

Fortè dicere voluit ex eadem Constitutione Sixti V. Et si hoc dixisset, verum dixisset. Sed hæc Constitutio reducta fuit per Clementem VIII. Bulla: Romanum, 40. apud Cherubinum, ad terminos Sacrorum Canonum, & dicitur Bullæ Pij II. & Conc. Trident. præterquam quoad simoniacè promotos & promovendos.

Interim quia hæc suspensio Pij II. est penaliter inflicta propter culpam, ut patet ex illius verbis: Nos eorundem temeritatem tali castigatione reprimentes; liquet profectò, quòd minoris reprimetur, qui bonâ fide ante legitimam ætatem ordinantur, immò non nisi ab illis curratur, qui peccant mortaliter, cum in pena gravis.

Et per consequens non sunt irregulares, tametsi certiores facti de tali defectu, in ordine sic suscepto ministrant, celebrando Missam, cantando solemniter Evangelium, aut Epistolam. Patet; quia hæc irregularitas solum infligitur eis, qui censurâ ligati ministrant.

Sed nunquid saltem peccant? Commotio sententia, quæ & prædicatur, affirmat quod videlicet illa prohibitio Ecclesiæ, quæ imponitur susceptionem Ordinis ante talem ætatem, extenditur etiam ad exercitium Ordinis sic suscepti. Nihilominus Petrus de Ledesma in Sum. to. 1. de Sacram. Ord. c. 7. Concludit, si sic asserit: Non mihi videtur improbabile, immò aliquo modo probabile, quòd in tali casu, ille sic ordinatus possit exercere officium Ordinis, quem recepit, tametsi non habeat legitimam ætatem.

Ista conclusio probatur auctoritate D. Navarri. Quæ sic confirmatur; quia ille nullum legitimum

legitimè ordinatus, habet jus exercendi officium talis Ordinis. Ergò si non peccavit, non potest privari illo jure, & in tali casu non peccavit; ergo non est privatus exercitio talis Ordinis. Secundùm hanc sententiam debemus dicere, quòd Concilium præcipiat non ordinari ante legitimam ætatem; verùm post Ordinationem nihil disponit Concilium, adeoque potest secundùm istam sententiam ministrare in suis officijs. Hec ille.

85. Pro qua adducitur Navarrus.

Rogas, ubi Navarrus hoc doceat? Non invenio alium locum, quàm lib. 1. Conf. tit. de Temp. Ord. conf. 8. ubi sic ait: Respondeo; quòd taliter ordinatus (scilicet ante legitimam ætatem bonâ fide, parentum testimonio credendo se eam habere) nullam incurrit suspensionem, & sanctè ac rectè celebrare potest, & celebravit per ea, quæ nos in hac specie diximus in Commentario cap. *Accepta*, de Restit. spoliat. Oppof. 8.

Probatio Navarrus.

Et probat hâc ratione; Quòd lex, quæ imponit pœnam præsumpti facere aliquid, non videtur imponere illam ei, qui bonâ fide, credens probabiliter se bene agere, facit illud iuxta doctrinam Card. receptam in Clement. 1. de Privileg. q. 38. Et Constitutio Pij 2. quæ imponit pœnam suspensionis ei, qui ordinatur ante legitimam ætatem, loquitur per verbum, *Præsumperit*, ponendo pœnam ei, qui præsumperit assumere Ordines sacros ante legitimam ætatem. Cùm ergò consulens, animo simplici & bonâ fide, credens illis, quibus iustum erat credere, id fecerit, non incurrit ullam pœnam, neque est cur scrupulis ob id angatur. Hucusque Navarrus.

Sed, pace ejus, dicta Constitutio non loquitur per verbum, *Præsumperit*, ponendo pœnam suspensionis, sed ponendo pœnam irregularitatis ei, qui suspensionem durante ministraverit in Ordinibus sic susceptis, ut patet ex verbis Bullæ suprâ relatis.

86. Non incurrit irregularitatem, qui bonâ fide ministrat in Ordine sic suscepto. ex Navar.

Et ideo bene docet idem Auctor in cap. *Accepta*, de Rest. spoliat. oppof. 8. n. 35. non incurrit irregularitatem, qui ordinatus ante legitimam ætatem etiam malâ fide, factâ pœnitentiâ illius malæ suspensionis, putans id jam sibi licere, in Ordine suscepto ministravit. Tum, inquit, quia pœna hæc irregularitatis solum imponitur ei, qui præsumperit ministrare: quoniam ei, qui inordinate ordinatur, alia pœna suspensionis ipso jure infligitur, & in imponenda pœna suspensionis non ponderatur præsumptio; in imponenda verò irregularitate scitum, quia frequenter bona fides excusat ab irregularitate, quæ tamen non excusat ab excommunicatione, juxta Glossam singularem, quæ penult. est cap. *Soles*, quæ habet, eum, qui bonâ fide putans, se iustam habere appellandi causam, appellat, & post appellationem excommunicatus celebravit, fidens suæ appellationi, esse quidem excommunicatum, si declaratur

malè appellasse: non esse tamen irregularem: tum, quia Panormitanus in cap. *Pastoralis*, §. *Verum*, de Appellat. col. 4. dicebat, irregularitatem esse pœnam contemptus: & ideo, eum, qui hescit se excommunicatum, si celebrat, non esse irregularem. Quod protul dubio verum est, de eo, qui probabiliter id ignorat: tum, quia Dominicus in cap. *Is cui*, §. 1. not. 1. de Sent. excoic. in 6. dixit, irregularitatem non contrahi sine dolo, ut latius scripsi in cap. *Cum contingat*, de Rescript. remèd. 2. n. 7. Hæc ille.

Panormitanus.

Sed neutro loco docet, saltem explicitis verbis, eum, qui celebrat, aut exercet actum alterius Ordinis, postquam rescivit defectum ætatis, non peccare. Dicit quidem primo loco, taliter ordinatum sanctè ac rectè celebrare posse; sed cur non debeat subintelligi, quamdiu bonâ fide putat, se habere legitimam ætatem? Et quod dicit in fine: Neque est cur scrupulis ob id angatur, intellige ob pœnas incurfas.

Navar. non docet partem negatam, pro qua suprâ adducitur.

Itaque sententia Ledesmæ inefficaciter videtur probari auctoritate Doctoris Navarri. Et confirmatio ejus petit principium; nam hoc est quod queritur, an ex tali Ordinatione ordinatus accipiat jus ministrandi, postquam cognoverit defectum ætatis, & communis sententia præterdit non accipere jus, propter prohibitionem Ecclesiæ; ut proinde non sit hic ubi-eta suspensio, sed quasi duplex, una propriè dicta censura, idque in pœnam delicti, alia impropiè dicta, putâ inhabilitas quædam ad ministrandum in Ordine suscepto, præcisè ex defectu ætatis, donec ætatem impleat, vel in illo etiam defectu specialiter dispensetur. Ita Suarius de Censur. disp. 29. circa finem; quæ sequitur Portel verb. *Ordines sacri*, n. 12.

87. Resp. ad confirmationem illius partii.

Non est hic unica suspensio, sed quasi duplex ex Suario & Portelido.

Et ita si absolvitur à prima propter delictum, non proinde absolvitur ab alia propter defectum ætatis; neque absolutus à prima, potest ministrare in illo Ordine, donec attingat ætatem. Ita portel.

Sed & licet jam attigerit ætatem, non poterit ministrare, donec à priori suspensione absolvatur, ut docet Henriquez lib. 13. c. 38 §. 1. in Gloss. lit. F. Sylvester, Mandosius, Covarruvias & Alii, quorum sententiam ego sequor, inquit Diana part. 3. tract. 4. resol. 182. Quamquam Corduba casu 144. Sotus, & Alii, quos ibi citat Diana, oppositum doceant; scilicet, & hanc suspensionem cessare adveniente legitimâ ætate, absque alia absolutione.

88.

Henriquez, Sylvester, Mandosius, Covarruvias, Diana, Corduba.

Quod mihi non apparet verum, ed quòd sit suspensio in pœnam delicti, absque limitatione ad aliquod tempus, vel ad aliquam aliam conditionem, ut patet ex verbis Bullæ Pij 2. suprâ allegatis. Hujusmodi autem suspensiones non tolluntur, nisi per specialem absolutionem. Secus inhabilitates defectu ætatis, quæ indubie cessant adveniente ætate, lege requisitâ, ut patet in Sponsalibus & Matrimonio, ergo similiter in proposito casu.

Et sic suspensio non videtur cessare adveniente legitimâ ætate.

89.
Ætas requi-
sita ad Epi-
scopatum
ex cap. 7.
de Elect.

Audivimus ætatem requisitam ad Subdiaconatum, Diaconatum, & Presbyteratum; restat ætas necessaria ad Episcopatum, quæ est 30. annus completus, argumento cap. *Cum in cunctis*, 7. de Electione, quod est Alex. 3. in Conc. Lateranensi, & sic habet: *Cum in cunctis Sacris Ordinibus & Ecclesiasticis ministeriis, sint ætatis maturitas, gravitas morum, & literarum scientia inquirenda: multò fortius in Episcopo hæc oportet inquiri, qui ad curam aliorum positus, in se ipso debet ostendere, qualiter altus in domo Dei oporteat conversari.* Eproprie ne quod de quibusdam pro necessitate temporis factum est, trabatur à posteris in exemplum: præsentem decreto statumus, ut nullus in Episcopatum eligatur, nisi qui jam trigessimum annum ætatis exegerit, & de legitimo matrimonio sit natus, qui etiam viri & scientia commendabilis demonstratur.

Ubi Gloss. verb. *Exegerit*: sic ait: *Sed videtur, quod sufficiat, si iam inchoaverit, ff. de M. & ho. Ad Republicanam. Sed aliud in secularibus dignitatibus ibi, & aliud in spiritalibus. Et potest dici, quod est speciale in Episcopo. Unde in aliis inferioribus dignitatibus sufficit attingere annum legitimum, ut infra dicitur ibi: Nisi qui jam 25. annum ætatis attingent: sed ille qui eligitur in Episcopatum, debet esse 30. annorum, in Authent. de San. Epi. §. Clericos, coll. 9. & 67. dist. Quicumque.*

& Concil.
Trident.

Constitutionem Conc. Later. confirmavit Concilium Trident. sess. 7. de Reformatione c. 1. his verbis: *Ad Cathedralium Ecclesiarum regimen nullus, nisi ex legitimo matrimonio natus, & ætate maturus, gravitate morum, literarumque scientia, iuxta Constitutionem Alexandri III. quæ incipit: Cum in cunctis, in Concilio Later. promulgatam, prædictus assumatur.*

90.
An incur-
reret sus-
pensionem,
qui ante
legitimam
ætatem or-
dinaretur.

Sed nunquid, interrogat quispiam, incurreret suspensionem, qui ante hanc ætatem susciperet Episcopalem Ordinem? Respondeo; imprimis manet inhabilitas ad exercitium, & per consequens, juxta prædicta de alijs Ordinibus, peccaret ministrando Sacramentum Confirmationis, vel Ordinis; quia qui prohibet suscipere Episcopatum ante annum 30. etiam videtur prohibere exercitium Episcopatus ante eundem annum.

Secundò; non videtur incurrere suspensionem propriè dictam, quia Pius I. I. solum loquitur de Ordinibus Sacris, ut patet ex verbis supra relatis. Jam autem Episcopatus, tamquam speciali notâ dignus propter suam excellentiam, non venit nomine Ordinis Sacri, præsertim in pœnalibus. Unde tametsi peccaret ministrando, non tamen incurreret irregularitatem, ut patet ex dictis.

91.
Ætas com-
putanda à
die Nativi-
tatis, non
Conceptionis.
Covar.
Mandof.

Illud pro coronide addiderim; ætatem non à die conceptionis, sed à die natiuitatis computandam esse. Ita Covar. de Spons. p. 2. c. 8. §. 2. n. 3. Mandof. de Minori ætate c. 1. n. 25. Sanchez in Præcept. decal. to. 1. lib. 4. c. 35. n. 4. Bonac. de Suspens. in particulari disp. 3.

q. 1. p. 1. n. 6. Sill. in Selectis Canon. c. 14. n. 8. ubi etiam refert fuisse decretum sub die 4. Decembris 1627. ætatem incipere à die natiuitatis, non à die Baptismi.

Sed quid si filius ex secto matris utero sit editus? Responderet Mandof. supra censeri ex tunc natum, & ideo ex tunc computandam ejus ætatem.

Præterea citat Sanchez supra Gloss. Reg. 17. Cancellariæ & Stortiam Oddo tract. de Resol. in integr. p. 1. q. 2. art. 7. n. 48. pro sententia, quæ docet, in favorabilibus ætatem computandam à die conceptionis, secus in odiosis.

Sed obstat generalis usus ubique receptus, qui computat ætatem sive in favorabilibus, sive in odiosis, à die natiuitatis. Et merito; quia dies conceptionis nimis incertus est, & solo testimonio mulierum probari potest, quod testimonium in hac materia parvam metetur fidem, cum sapientissime errare possint, existimantes se concepisse, ubi reverè non conceperint. At vero dies natiuitatis non potest non esse certa.

Sed ad alia pergamus. Neque enim sufficit ætas sola, ut quis licetè initiatur, præsertim majoribus Ordinibus, verùm & alie qualitates requiruntur, atque imprimis probitas morum, deinde literatura, denique congrua sustentatio. De duobus prioribus erit

CONCLUSIO V.

In ordinandis requiritur probitas morum, & sufficientia literarum.

Prima pars sufficientissimè in antiquis canonibus & canonibus inculcatur; & optatè naturalis docet, ut qui alijs præferatur ac dignitate, etiam bonis exemplis præcedat. Unde per probitatem morum, seu honestatè vitæ, non intelligitur hic generalis bonitas, id est, status gratiæ, qui requiritur ad omnia Sacramenta vivorum; sed externa qualitas morum honestas, scilicet sobrietas, castitas, & de quibus agitur toto tit. de Vita & honestate Clericorum.

His autem juribus, & alijs antiquis canonibus omissis, Conc. Trident. sess. 23. de reformatione c. 4. sic statuit: *Primò Tonsuram non suscipiant, de quibus probabilis conjectura non sit, esse non facti iudicii fugiendi fraude, sed ut Deo filiam vitam præsentem, hoc vitæ genus elegisse.*

Au autem sit peccatum mortale, suscipere Tonsuram, aut minores Ordines, solum intentione declinandi jurisdictionem horum sacrorum, disputant DD. & non conveniunt, his assentiantibus, illis negantibus, de videre poterit Disp. 3. hujus operis Sect. 3. Conclus. 5. n. 45.

Tantum hic adverto, Barbolam in Collectaneis sess. 23. c. 4. n. 7. perperam citare Andri-